Paula Espinosa Giménez, amb DNI 44879226Q (en nom i representació de la Coalició Compromís) i d'acord amb l'anunci de la Consulta pública prèvia a l'inici de la revisió del Pla d'acció territorial sobre prevenció del risc d'inundació en la Comunitat Valenciana, aprovat pel Decret 201/2015, de 29 d'octubre, del Consell

EXPOSA:

Que havent analitzat la documentació publicada en la pàgina web oficial relativa a la consulta pública prèvia, i dins del termini establit fins al 20 de juliol de 2026, es presenten les següents aportacions:

CONSIDERACIONS GENERALS

Des de Compromís compartim l'objectiu d'actualitzar la cartografia d'inundabilitat, incorporar els nous coneixements científics i reforçar la protecció de les persones davant del risc d'inundació. No obstant això, aquesta revisió no pot limitar-se a una mera actualització tècnica i ha de representar un autèntic canvi de paradigma en la manera d'ordenar el territoridavant d'un escenari de canvi climàtic que ja ha deixat de ser una previsió futura per convertir-se en una realitat. .

Els efectes devastadors de la DANA del 29 d'octubre de 2024 han evidenciat les limitacions dels models de planificació vigents i suposa un punt d'inflexió en les polítiques públiques d'ordenació del territori i adaptació al canvi climàtic. **La revisió del PATRICOVA ha de servir per reforçar els instruments de prevenció i protecció, situant la seguretat de les persones com la principal prioritat de la planificació territorial.**

Compromís ha defensat des de fa dècades que el canvi climàtic modifica els patrons de precipitació, incrementa la freqüència i la intensitat dels fenòmens meteorològics extrems i obliga a replantejar els criteris amb què planifiquem les nostres ciutats i el nostre territori. **La revisió del PATRICOVA representa una oportunitat per orientar la planificació territorial cap a un model que no es limite a reaccionar davant les emergències, sinó que siga capaç d'anticipar-se als riscos.**

La política de prevenció no consisteix únicament a decidir on no es pot construir, sinó també a ordenar el territori perquè l'aigua tinga espai per circular, expandir-se i ser retinguda de manera segura, minimitzant els danys sobre les persones, les activitats econòmiques i els ecosistemes.

Així les coses, per coherència amb el conjunt de la normativa territorial de la Generalitat, **no es pot reforçar el PATRICOVA mentre, paral·lelament, s'impulsen reformes legislatives que debiliten la protecció del sòl, flexibilitzen**

el control urbanístic o afavoreixen l'ocupació de terrenys vulnerables i el segellat de sòls crítics per a la infiltració de l'aigua i la laminació de les avingudes. Modificacions legislatives que, malhauradament, han tingut lloc per part de la Generalitat, en moments previs a la DANA però que s'han incrementat i accelerat amb posterioritat a la mateixa. La prevenció del risc d'inundació i l'adaptació al canvi climàtic han de convertir-se en principis transversals que orienten totes les decisions en matèria d'ordenació del territori.

Per últim, Compromís considera incomprensible el retard acumulat en la revisió del PATRICOVA després de la DANA del 29 d'octubre de 2024. De fet, la pròpia **Llei 2/2025**, de 15 d'abril, de la Generalitat, de mesures urbanístiques urgents per a afavorir les tasques de reconstrucció després dels danys produïts per la dana, establia en la seua disposició addicional segona que **en el termini màxim d'un any** s'havia d'elaborar i aprovar la revisió del PATRICOVA en l'àmbit dels municipis afectats per les inundacions del 29 d'octubre de 2024.

No obstant això, **vint mesos després de la DANA i més d'un any després de l'entrada en vigor de la llei, la Generalitat continúa en una fase de consulta pública prèvia**, molt lluny de l'aprovació efectiva del nou instrument de planificació.

Per això, Compromís reclama:

- **L'acceleració immediata de la revisió del PATRICOVA**, d'acord amb els terminis previstos per la mateixa llei i per al conjunt del territori.
- **La màxima transparència del procés**, mitjançant l'accés a tota la documentació tècnica elaborada fins ara.

ESCRIT DE PROPOSTES:

Principis rectors

1. Adaptar el PATRICOVA als futurs escenaris climàtics

La revisió del PATRICOVA ha d'abandonar una planificació basada exclusivament en les sèries hidrològiques històriques. Per contra, ha d'anticipar-se als escenaris extrems que es poden produir en les pròximes dècades com a conseqüència del canvi climàtic i de la variabilitat climàtica.

Per això, haurà d'incorporar escenaris climàtics futurs, considerant que els episodis de precipitació extrema poden donar-se amb una freqüència superior a l'observada fins ara i afectar conques diferents de les que van resultar especialment afectades durant la DANA de 2024.

A més, la planificació del risc d'inundació tampoc pot ignorar que fenòmens climàtics globals, com El Niño, poden modificar els patrons meteorològics i interactuar amb els efectes del canvi climàtic. Aquesta realitat reforça la necessitat que el PATRICOVA incorpore escenaris climàtics futurs i mecanismes d'actualització periòdica, evitant una planificació basada exclusivament en el comportament climàtic del passat.

La revisió haurà de preveure mecanismes d'actualització periòdica de la informació científica i tècnica, de manera que el planejament puga adaptar-se de forma continuada a l'evolució del coneixement disponible.

2. Incorporar els principis de no regressió, precaució i de millora contínua de la protecció davant del risc d'inundació.

La revisió del PATRICOVA s'inspirarà en els principis de no regressió i de precaució davant del risc d'inundació i en l'adaptació al canvi climàtic, així com en el principi de millora contínua de la seguretat i la resiliència del territori.

En conseqüència, cap modificació de la seua normativa o cartografia podrà comportar una disminució del nivell de protecció existent ni un increment de l'exposició o de la vulnerabilitat de persones, béns o activitats vulnerables, llevat que quede plenament acreditat, mitjançant evidència científica i tècnica actualitzada, que la modificació manté o millora el nivell de seguretat.

Les actuacions estructurals de defensa davant les inundacions tampoc comportaran, per si mateixes, una reducció automàtica del nivell de perillositat assignat ni una flexibilització dels usos urbanístics admesos. La planificació territorial haurà de mantindre un enfocament preventiu basat en el principi de precaució, tenint en compte la incertesa associada al canvi climàtic, la possible superació de la capacitat de les infraestructures de protecció i el risc residual existent.

En eixe sentit, la planificació territorial ha d'orientar-se a preservar de la transformació urbanística aquells terrenys classificats com a sòl rural que es troben afectats per risc d'inundació, impedint la seua classificació com a sòl urbanitzable quan aquesta comporte un increment de l'exposició de persones, habitatges, activitats econòmiques o infraestructures vulnerables.

3. Actualització de la cartografia i dels escenaris d'inundació.

La cartografia del PATRICOVA hauria de preveure mecanismes d'actualització periòdica que permeten incorporar els nous coneixements científics, els episodis extrems que s'hi produïsquen i les millores en la modelització hidrològica i hidràulica.

Per la seua part, les modificacions de la delimitació de les zones inundables derivades d'estudis específics no produiran efectes sobre el règim urbanístic ni sobre els usos del sòl fins que hagen sigut incorporades a la cartografia oficial del PATRICOVA mitjançant el procediment legalment establit, garantint la seua publicitat, transparència i seguretat jurídica.

La incorporació o revisió d'escenaris d'inundació extrema en el PATRICOVA, amb independència del període de retorn o de la metodologia utilitzada per a la seua delimitació, no podrà comportar una disminució del nivell de protecció territorial ni una ampliació dels usos o aprofitaments urbanístics admesos en àrees exposades al risc.

La identificació d'aquests escenaris tindrà com a finalitat reforçar les mesures de prevenció i la reducció del risc, mitjançant mesures de planificació territorial i urbanística orientades a disminuir l'exposició i la vulnerabilitat de les persones, els béns i les infraestructures crítiques. En cap cas podrà limitar-se exclusivament a mesures d'informació, autoprotecció o gestió de l'emergència quan siguen necessàries mesures de prevenció sobre el territori.

4. Gestionar els fluxos de l'aigua i recuperar els espais naturals d'inundació

La DANA ha demostrat que el risc no depèn únicament de l'extensió de les zones inundables, sinó també del comportament dels fluxos d'aigua sobre el territori. Des de Compromís **remarquen la necessitat d'analitzar els fluxos d'expansió de les inundacions, per tal de recuperar antics barrancs i paleocanals i evitar les ocupacions que impedeixen el drenatge natural i l'eliminació d'obstacles als fluxos .** El nou PATRICOVA hauria d'incorporar aquesta visió territorial i promoure la recuperació funcional dels corredors naturals de circulació de l'aigua.

5. Reforçar la infraestructura verda com a element essencial de protecció.

La pròpia consulta pública estableix com un dels objectius estratègics incorporar les zones inundables dins de la Infraestructura Verda regional com a proveïdores de serveis ecosistèmics. Per tant, la revisió del PATRICOVA hauria de reconèixer expressament que les zones humides, els marjals, els barrancs, els boscos de ribera i els espais agraris constitueixen també infraestructures naturals de protecció davant les inundacions.

Aquests espais exerceixen funcions essencials de retenció, infiltració, laminació i conducció de les aigües, especialment durant episodis extrems, reduint el risc sobre la població.

Especial rellevància mereixen els espais agraris periurbans i, en particular, l'Horta de València, la funció hidrològica dels quals ha quedat àmpliament acreditada durant els episodis d'inundació.

Adaptació territorial i urbana

6. Adaptar les ciutats per conviure amb les inundacions

La revisió del PATRICOVA haurà d'impulsar un model d'urbanisme resilient basat en solucions naturals que permeta adaptar progressivament els sòls urbans consolidats al risc d'inundació.

De fet, la consulta pública incorpora com a objectiu la integració obligatòria dels Sistemes Urbans de Drenatge Sostenible (SUDS), capaços de retenir temporalment les aigües i reduir els danys derivats de les inundacions.

Aquesta adaptació també hauria d'incloure, com s'ha comentat abans, com a part de la infraestructura verda, la recuperació dels itineraris naturals de circulació de l'aigua, l'eliminació d'obstacles als fluxos i la incorporació de criteris de resiliència en la rehabilitació dels edificis situats en zones inundables.

Per dur a terme tot això cal incorporar directrius perquè els municipis desenvolupen estratègies d'adaptació urbana, entre altres:

- **l'identificació d'espais susceptibles de convertir-se en parcs inundables o altres zones de laminació, especialment en els processos de renovació urbana.**
- **l'adaptació d'àrees urbanes consolidades a inundacions de baixa cota, mesures de resiliència urbana i de l'edificació enfront de les inundacions.**
- **la relocalització d'usos urbans existents en zones d'alt risc cap a zones sense risc, promoció de sectors d'habitatge de dotació pública de**

lloguer i de polígons industrials mitjançant gestió directa de dret de superfície.

7. Garantir vies d'evacuació segures en edificacions ubicades en zones inundables

La guia del PATRICOVA parla de conviure amb el risc, però no fixa amb prou contundència criteris constructius que garantisquen la seguretat de les persones. Després de la DANA, ha quedat demostrat que moltes víctimes es trobaven en plantes baixes sense una via d'evacuació vertical.

En les edificacions preexistents situades en zones inundables on excepcionalment siguen admissibles usos residencials, s'haurà de garantir l'existència d'itineraris d'evacuació vertical i horitzontal segurs, accessibles i permanents cap a espais de refugi o zones no inundables, evitant que les persones puguen quedar aïllades en cas d'inundació. Les mesures d'autoprotecció de les edificacions no podran considerar-se substitutives de les estratègies dirigides a reduir l'exposició de persones i béns al risc d'inundació.

D'altra banda, és més que necessari garantir que no es construiran nous soterranis ni garatges sota rasant en zones inundables. L'experiència de la DANA del 29 d'octubre de 2024 va posar de manifest que aquests espais es convertixen en punts d'altíssim risc durant episodis d'inundació sobtada, tant per a les persones com pels danys materials que comporten. L'entrada ràpida d'aigua pot provocar situacions de gran perill i dificultar les tasques de rescat i evacuació. Per això, la planificació urbanística ha d'incorporar criteris de prevenció i adaptació al risc d'inundació, evitant autoritzar noves construccions sota rasant en àrees amb perillositat acreditada i prioritzant solucions constructives més segures i resilients.

8. Revisar l'efecte barrera de les infraestructures

La revisió del PATRICOVA hauria d'incorporar com a criteri obligatori l'anàlisi de l'efecte hidràulic de les grans infraestructures lineals sobre els fluxos d'inundació:les carreteres, línies ferroviàries i altres infraestructures poden alterar-los de manera significativa.

Per aquest motiu, qualsevol nova infraestructura o actuació de remodelació de les ja existents hauria d'avaluar específicament els seus efectes sobre la inundabilitat del territori i incorporar les mesures correctores necessàries per garantir la continuïtat dels fluxos naturals de l'aigua.

Resulta profundament contradictori que, mentre la Generalitat impulsa la revisió del PATRICOVA amb l'objectiu declarat d'adaptar el territori als efectes del canvi climàtic i reduir el risc d'inundació, continue promovent infraestructures com el ***Projecte Bàsic de Connexió Viària de la Zona Nord de Mislata (València)***, que comporten la fragmentació d'espais agraris periurbans amb una funció hidrològica essencial. La DANA del 29 d'octubre de 2024 hauria d'haver suposat un canvi de paradigma en la planificació territorial. Així mateix, la Generalitat persevera en un model que continua prioritzant l'asfalt, la impermeabilització del sòl i la fragmentació de la infraestructura verda per damunt de la resiliència climàtica. Un PATRICOVA que aspire a prevenir el risc d'inundació no pot ser compatible amb actuacions que redueixen la capacitat natural de drenatge, infiltració i laminació de les aigües, incrementen la vulnerabilitat del territori i comprometen els mateixos objectius que la seua revisió pretén assolir.

Coherència normativa

9. Revisió del marc normatiu per garantir la coherència amb les aportacions presentades al *Plan para la recuperación y mejora de la resiliencia frente a las inundaciones en el territorio afectado por la DANA en la Comunidad Valenciana.*

La pròpia documentació de la consulta pública justifica la reforma integral del PATRICOVA en la necessitat d'adaptar-se a les noves cartografies oficials, garantir el compliment de la Directiva 2007/60/CE relativa a l'avaluació i gestió dels riscos d'inundació, del Reial decret 903/2010 i del principi de precaució i acció preventiva establit en l'article 191 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea.

En conseqüència, la revisió hauria d'incorporar una anàlisi específica de la compatibilitat del conjunt de la normativa territorial, urbanística i sectorial vigent amb aquests objectius, així com amb els principis d'adaptació al canvi climàtic, resiliència territorial i no regressió ambiental que inspiren les polítiques europees derivades del Pacte Verd Europeu i de l'Estratègia de la UE d'Adaptació al Canvi Climàtic.

Quan aquesta anàlisi identifique contradiccions, buits normatius o disposicions que puguen incrementar la vulnerabilitat del territori, reduir la capacitat natural de laminació de les inundacions o dificultar l'aplicació efectiva del PATRICOVA, la Generalitat hauria d'impulsar les modificacions legislatives i reglamentàries necessàries per garantir la coherència del conjunt de l'ordenament jurídic.

La revisió del PATRICOVA ha de constituir, per tant, una oportunitat per adaptar no només aquest instrument de planificació territorial, sinó també el conjunt de les polítiques públiques que incideixen sobre el territori, assegurant la seua plena

coherència amb les obligacions derivades del dret europeu i amb els nous escenaris climàtics.

València, a 20 de juliol de 2027

Paula Espinosa Giménez

Portaveu Adjunta de Compromís a les Corts Valencianes